

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilayotgan yondashuvga muvofiq, xavfsizlik – bu nafaqat harbiy masala, balki raqamli asrda davlatning barqaror taraqqiyotini ta'minlovchi ko'p qirrali poydevor

Vatan himoyachilari kuni va O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarining 34 yilligini nishonlash doirasida bir qator muhim davlat tadbirlari o'tkazildi. Asosiy tadbirlar qatoriga Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida Xavfsizlik Kengashining kengaytirilgan majlisi, mudofaa sanoati ishlab chiqarish korxonalari bilan tanishuv va davlat rahbarining harbiy xizmatchilar va vatandoshlarga murojaati kiradi.

Hech mubolag'asiz aytish mumkinki, bugun O'zbekiston Oliy Bosh Qo'mondoni milliy armiyamizni modernizatsiya qilishning yangi bosqichiga - uni yuqori texnologik transformatsiya qilishga asos soldi. Men hatto Shavkat Miromonovichning bu yilgi tabrikini shunchaki an'anaga hurmat emas, balki aql-idrok va texnologiyalar urush olib borishning eskicha yondashuvlarini butunlay siqib chiqarishi kerak bo'lgan "Yangi qiyofadagi armiya"ning o'ziga xos manifestiga aylandi, degan bo'lardim. Prezidenti tomonidan ilgari surilayotgan yondashuvga muvofiq, xavfsizlik – bu nafaqat harbiy masala, balki raqamli asrda davlatning barqaror taraqqiyotini ta'minlovchi ko'p qirrali poydevor.

Davlat rahbarining asosiy murojaatlarini tahlil qilish orqali davlat boshqaruvi tizimining barcha elementlarini o'zgartirishning aniq va izchil mantig'ini kuzatish mumkin.

Islohotlarning hozirgi bosqichidagi asosiy yangilik zamonaviy urushlar mohiyatining chuqur o'zgarishini tan olishdan iborat bo'lib, unda shaxsiy tarkibning soni emas, balki texnologik ustunlik hal qiluvchi ahamiyatga ega. Aynan shuning uchun O'zbekiston Prezidenti tomonidan keng ko'lamlı doktrinal yangilanish vazifasi qo'yildi: Mudofaa doktrinası va Milliy xavfsizlik konsepsiyasining yangi tahririni ishlab chiqish tashabbusi

ilgari surildi. Bu O'zbekistonning bloklarga qo'shilmaslik maqomini saqlab qolgan va ko'p tomonlama diplomatiyaga tayangan holda strategik hujjatlarni gibrid tahdidlar sharoitlariga moslashtirish zarurati bilan bog'liq. Bu bilan respublika tanlagan yo'lining oldindan ma'lumlighi va suverenligi to'g'risida aniq signal berilmoqda.

Yangilangan strategiyaning markaziy elementi "proaktiv ish rejimi"ga o'tish bo'lib, bunda xavfsizlik tizimi nafaqat yuzaga kelgan tahdidlarga javob berishi, balki xavflarni oldindan bashorat qilish va ularni erta bosqichda zararsizlantirishga qodir bo'lishi kerak.

Xavfsizlikni bunday intellektualashtirish tabiiyki, Qurolli Kuchlarning texnik qiyofasini qayta ko'rib chiqishni taqozo etadi. Shu munosabat bilan davlatimiz rahbari sun'iy intellekt, robotlashtirilgan komplekslar va zamonaviy kiberxavfsizlik tizimlarini joriy etishga ustuvor ahamiyat qaratgan holda, armiyani sifat jihatidan qayta jihozlash tashabbusini ilgari surdi. Zamonaviy mojarolarda g'alaba shaxsiy tarkib soni bilan emas, balki texnologik ustunlik va axborotni qayta ishlash tezligi bilan belgilanashi ta'kidlandi. Shu nuqtayi nazardan, armiyani raqamli transformatsiya qilish muqobilsiz ustuvor vazifaga aylanmoqda. Boshqacha aytganda, zamonaviy urushda ommadan ko'ra aql muhimroq, g'alaba esa texnologiya va boshqaruv sifati bilan belgilanadi.

Shu bilan birga, yuqori texnologiyalar prinsipial jihatdan yangi darajadagi kompetensiyalarni talab qiladi. Shuning uchun haqiqiy kadrlar transformatsiyasi boshlandi: armiya yopiq institut emas, balki zamonaviy ta'lim va texnologiya platformasi sifatida namoyon bo'lmoqda. U hayot va kasbiy o'sish maktabiga, iqtisodiy taraqqiyot drayveriga aylanmoqda. Har yili 5 ming nafar muddatli harbiy xizmatchilar "Bir million dasturchi" va "Sun'iy intellekt sohasida besh million yetakchi" dasturlari bo'yicha o'qitiladi. Ushbu strategik qadam bir vaqtning o'zida ikkita vazifani hal qilish imkonini beradi: armiyaning kiberbarqarorligini oshirish va mamlakat iqtisodiyoti uchun talab qilinadigan mutaxassislar zaxirasini shakllantirish.

Bundan tashqari, askarlarni fuqarolik kasblariga o'qitish va xizmatni tugatgandan so'ng davlat namunasidagi sertifikatlar berish ko'zda tutilgan. Harbiy xizmatdan bo'shagandan keyin biznes ochgan harbiy xizmatchilarga davlat tomonidan kredit stavkasining 6 foizi qoplab beriladi. Ta'lim sohasidagi imtiyozlar ham joriy etilmoqda: oliy ta'lim muassasalariga kirish imtihonlarini bevosita harbiy qismlarda topshirish imkoniyati, oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirganlarga xizmatdan so'ng foizsiz ta'lim kreditlari berish, shuningdek, xalqaro til sertifikatlarini olish xarajatlarini qoplash. Bunday yondashuv "aqlli kuchlar"ni shakllantirishning zamonaviy tendensiyasini aks ettiradi, bunda mamlakat himoyachisi bir vaqtning o'zida fuqarolik sektorida talab qilinadigan malakali mutaxassis hisoblanadi.

Shunday qilib, armiya o'z-o'zidan fuqarolik jamiyati tizimiga qo'shilib, yoshlarga shaxsiy va kasbiy muvaffaqiyat uchun haqiqiy imkoniyatlarni taqdim etadi.

Ushbu modelning samarali ishlashi uchun mustahkam ijtimoiy poydevor zarur. Shuning uchun ham harbiy xizmatchilarning ijtimoiy himoyasi misli ko'rilmagan darajada kuchaytirilgani islohotlarning mantiqiy davomi bo'ldi. Ofitserlarga xizmat yillari uchun ustamalarni ikki baravar oshirish va faxriylarga pensiyalarni 100 foiz miqdorida to'lash to'g'risidagi qarorlar, mening fikrimcha, harbiy xizmat nufuziga strategik sarmoyadir. Bundan tashqari, oddiy askarlar va shartnoma bo'yicha serjantlarning pul ta'minotini 10 foizga oshirish, shuningdek, mudofaa sohasidagi fuqarolik xodimlarining ish haqini joriy yilda 20 foizga va kelgusi yilda yana 50 foizga oshirish ko'zda tutilgan.

Prezident Vatan himoyasida turadiganlarning farovonligi uchun davlat to'liq mas'uliyatni o'z zimmasiga olishini yaqqol ko'rsatib, harbiy xizmatning obro'sini oshirmoqda hamda xalq va armiya birligi tamoyilini mustahkamlamoqda.

Ushbu kompleks strategiyaning yakuniy elementi chuqur texnologik mustaqillikka erishishdir. Milliy mudofaa sanoati majmuasini zamonaviylashtirish, o'z harbiy texnoparklarini barpo etish va uchuvchisiz tizimlar ishlab chiqarishni rivojlantirish tashqi qaramlikni eng kam darajaga tushirishga qaratilgan. Chirchiq aviatsiya zavodiga va mudofaa texnoparklariga tashrif O'zbekiston mahalliyashtirish, xizmat ko'rsatish

iqtisodiyoti va o'z sanoat negizini rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berayotganini yaqqol namoyish etadi. Airbus texnikasiga xizmat ko'rsatish bo'yicha mintaqaviy markazni tashkil etish nafaqat obro'-e'tibor masalasi, balki texnologik mustaqillikka erishish va jahon ishlab chiqarish zanjirlariga qo'shilish yo'lidagi amaliy qadamdir.

Bularning barchasi davlat suverenitetini mustahkamlaydi, o'z innovatsion salohiyati va vakolatlariga tayangan holda milliy manfaatlarni samarali himoya qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, armiya innovatsion rivojlanish drayveriga aylanmoqda: mudofaa ehtiyojlari uchun yaratilgan texnologiyalar muqarrar ravishda fuqarolik sohalarida qo'llaniladi.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash kerakki, bildirilgan tashabbuslar eskirgan modellardan uzil-kesil voz kechishni anglatadi. Aslida, biz davlatchilikning yangi modeli shakllanayotganini, unda yuqori texnologik suverenitet, intellektual kapital va ijtimoiy adolat yagona strategiyaga birlashtirilganini ko'rmoqdamiz.

Urushlarning o'zgaruvchan tabiati sharoitida gibrid tahdidlarga samarali qarshi tura oladigan tezkor va texnologik jihatdan jihozlangan armiya yaratilmoqda. Armiya nafaqat davlatning himoya qalqoni, balki ta'lim, iqtisodiyot va ijtimoiy ko'tarilish imkoniyatlarining harakatlantiruvchi kuchi hamdir. Bu yangi jahon voqeligida rivojlanish va xavfsizlikka nisbatan zamonaviy, amaliy va chuqur milliy yondashuvni aks ettiradi.

Akramjon Ne'matov,

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Strategik va mintaqalararo tadqiqotlar instituti direktorining
birinchi o'rinbosari